

Amatörfotografernas
värld

Amatörfotografernas värld

FATABUREN 2009

Amatörfotografernas värld

NORDISKA MUSEETS OCH SKANSENS ÅRSBOK 2009

Red. Annette Rosengren och Christina Westergren

FATABUREN Nordiska museets och Skansens årsbok, är en skatt av kulturhistoriska artiklar som publicerats under mer än ett sekel.

Årsboken började som ett häfte med rubriken »Meddelanden«, redigerat 1881 av museets grundare Artur Hazelius för den stödjande krets som kallades Samfundet för Nordiska museets främjande. 1884 publicerades den första kulturhistoriska artikeln och när publikationen 1906 bytte namn till »Fataburen. Kulturhistorisk tidskrift« kom de vetenskapliga uppsatserna att dominera innehållet. Från och med 1931 fick årsboken Fataburen en mer populär inriktning och i stora drag den form som den har idag. Fataburen har sedan dess förenat lärdom och sakkunskap med syftet att nå en stor publik.

Fataburen är också en viktig länk mellan Nordiska museet och Skansen, två museer med en gemensam historia och en gemensam vänförening. Varje årsbok har ett tematiskt innehåll som speglar insatser och engagemang i de båda museerna, men verksamhetsberättelserna trycks numera separat och kan rekvideras från respektive museum.

Ekonomiskt stöd från Nordiska museets och Skansens Vänner gör utgivningen av Fataburen möjlig.

Fataburen 2009
Nordiska museets förlag
Box 27820
115 93 Stockholm
www.nordiskamuseet.se

© Nordiska museet och respektive författare
Omslag och grafisk form Lena Eklund
Omslagsfoto Svante Warping

Tryckt hos NRS Tryckeri, Huskvarna 2009
ISSN 0348 971 X
ISBN 978 91 7108 533 7

Nils Peter Blix

ANNETTE ROSENGREN

Nils Peter Blix, född 1937, har stått Hallstahammars fotoklubbssamfund nära i många år och tillhör sedan starten 1966 Bildgruppen Prisma, som kan beskrivas som en elitklubb i fotoklubbssamfund. Han har också verkat i den mindre fotoklubben HaPho, från början genom att undervisa i fotografi. Idag har HaPho gått upp i Prisma.

Prisma gjorde 1970 en stor, uppmärksam dokumentation av Hallstahammar, och utställningen *Rapport från Hallsta* inledde utställningsverksamheten vid det då nyöppnade Fotografiska Museet i Stockholm. 1973 fick Nils P. Blix pris i Nordiska museets, Postens och Fotofrämjandets tävling »Kultur som håller på att försvinna« och två av hans bilder trycktes upp som frimärken – plöjning med oxar och ett äldre par som sätter potatis.

På 1970-talet fotograferade han människor i tidens dokumentära, svartvita stil, idag är människorna i färg. Lika gärna gör han tålmodiga närstudier av fåglar, fjärilar och växter, och han har en avancerad utrustning för att spela in fåglars, grodors och andra djurs sång och ljud. Han filmar också.

Han lever i Hallstahammar tillsammans med hustrun Birgitta

Plöjning med oxpar. Foto Nils P. Blix, Nordiska museet.

Thorsson, som är bildlärare och konstnär, och katten Hercules. Sonen är universitetsstuderande. Hela familjen fotograferar, om än inte som Nils P. Birgitta fotograferar för minnet: »När jag ser bilderna minns jag allting runtom, jag minns sammanhanget och vilka känslor jag hade och hur jag upplevde det jag var med om.« Ibland fotograferar de tillsammans, vilket innebär att Birgitta pekar ut motiv, »för när Nils fotograferar blir han stående och hinner inte se det andra, han kan vänta ut sitt motiv med stort tålamod«.

Nils P. Blix lärde sig fotografera av pappan, som en kort tid i sin ungdom på 1920-talet försökte försörja sig på att fotografera bygdens folk. Pappan var ingenjör vid dåvarande ASEA och medlem i Västerås fotoklubb. En tid användes toaletten hemma till mörkrum, och Nils blev intresserad. Han fick en lådkamera, gick med i samma fotoklubb som pappan och skaffade snart bättre kamera. I fotoklubbens tävlingar vann han till slut alltid. Han fortsatte på riksnivå inom Rifo, Riksförbundet Svensk fotografi, och fick återigen utmärkelser.

I tjugo år försörjde han sig sedan som ritbiträde och laborant, och fotograferade metallprover i mikroskop på en stor industri. All fritid och en del tjänstledigheter, flera kulturstipendier och statliga arbetsbidrag använde han till att arbeta med egna projekt utan alltid så tydlig målsättning. Från mitten av sjuttioalet och tio år framåt, innan ögonen började svika, frilansade han, och gjorde sedan en del beställningsarbeten samtidigt som han fortsatte med egna saker.

Nils P. Blix är inte en genuin amatör, utan snarare en sena tiders bygdefotograf som genom åren förenat olika försörjningskällor för att kunna förbli en utövare av verksamheter som han känner är angelägna. Han har fotograferat, filmat och spelat in

Plöjning med oxpar.
Ur bidrag till »Kultur
som håller på att
försvinna«, inskickat
1972 (även s. 267).
Foto Nils P. Blix,
Nordiska museet.

för att bevara och för att han har varit intresserad. Ju mer han har fotograferat, desto mer har blivit intressant. Människor, verksamheter i kommunen, naturen.

– Varför jag tar bilder? Ja, vad ska man svara. Det sitter i ryggmärgen. En del blir ju bara liggande. Men jag tittar mycket på dem. Minst lika viktigt som att hålla på med bild är att få träffa olika människor. Många har blivit vänner för livet. Visst fotograferar jag för att minnas. Och det är likadant med ljud och allting. Man kommer ihåg situationen runt när man ser bilden.

I källaren finns ett stort mörkrum med analog och digital utrustning, och ett brand- och inbrottsskyddat arkiv med bland annat fotonegativ, hårddiskar, film, inspelade band och cd-skivor. Familjens julkort har på senare år bestått av en digital årskrönika om den aktiva familjens föreningsträffar, utflykter, familjeliv och fotograferande under året.

2007 fick Nils P. Blix återigen ett stipendium, Hallstahammars kommuns kulturstipendium för sitt »stora engagemang när det gäller att dokumentera Hallstahammars natur och kultur i bild, film och ljud.« Sedan en tid är han medlem i Naturfoto Västmanland.

Familj i Virsbo, inflyttad från Finland. Nordiska museets forskningsprojekt Migrationen Finland–Sverige efter andra världskriget. Foto Nils P. Blix 1975, Nordiska museet.